

Kapitola **Magnetičnost katastrof**

úsek

text

Jestliže spadne letadlo s 280 osobami na palubě, objeví se tato zpráva na předních místech zpravodajství. Pokud v jednom týdnu zemře v ČR 350 osob na následky kouření o 16 let dříve, než by museli, vzrušuje to kromě jejich příbuzných nanejvýš zdravotní odborníky.

V čem je rozdíl? Pozůstalí zahynulých v letadle s úžasem vypovídají, že ještě ráno se se svými blízkými loučili na letišti, a že tomu nemohou uvěřit.

Pro diváky, kteří nevědomě neustále procvičují svůj AA, jsou zážitky se spadlým letadlem výzvou. Pokud se dokonce AA diváka dozví, že jedna rodina se rozdělila, aby neriskovali zánik celé rodiny, je to pro něj výzva. Tu třeba umí nějak řešit - napodobit.

Naproti tomu dozvědět se, že minulý týden uchradlo po 30 letech kouření 350 lidí, kteří by mohli bývali ještě 16 let chodit po světě, není pro AA nic moc převratného.

Pokud je divákem kuřák, možná jím taková zpráva na chvíli otřese. Protože však televizní stanice neuspějí s takovouto opakující se hlavní zprávou dlouho, nakonec denně najdou svých 100 mrtvých při pohromách na celém světě, zatímco těch 50 uhynulých kuřáků za den doma je pro AA málo zajímavé.

Možná s tím souvisí i pojištění. AA ví, že mohou nastat nepředvídané situace. Proti některým se pojistí. Ale pokud vím, žádná pojišťovna nepojišťuje následky kouření.

Zdá se tedy, že pro AA je mnohem přitažlivější vyhodnocovat katastrofu, než přemýšlet o více méně ustálených dějích typu chřadnutí z kouření. Proč?

Zdá se, že přitažlivost katastrofy nemusí moc souviset s počtem obětí. Konec konců se na předních místech novin umístilo i nouzové přistání dopravního letadla na řece Hudsonu, kde nezahynul nikdo. Pro AA je zajímavé řešit velký skok mezi antecepcí a skutečností.

Pokud to má řešení - jako např. vyšetřování havárie Challengeru - dochází k pokroku.

Pokud to řešení nemá - např. je příčinou katastrofy nenadálá bouře - pak odchází AA rozmrzelý, a doufá, že příště se nic nestane.

Obliba špatných zpráv, detektivek, hororů, thrillerů apod. má souvislost s potřebou tréninku na nebezpečné situace. Je vždy méně nebezpečné poslechnout si horror o perníkové chaloupce, než se ztratit v lese a stát se obětí zlých lidí.

Co takhle přijmout pro AA širší pohled pojišťovací společnosti? Ta prostě předpokládá, že ročně zemře na českých silnicích přibližně 1000 lidí. Takže ať už je příčinou přecenění řídičských schopností, nenadálá souhra okolností, alkohol nebo něco dalšího, moc se s tím dělat nedá.

AA je ovšem jen málokdy schopen takto uvažovat sám o sobě.

Prostě pokud při havárii zemře souseď, AA je sice zaskočen, ale může to "vysvětlit" pojišťovacím způsobem.

Uvažovat o své vlastní smrti, či smrti nejbližších členů rodiny tímto způsobem ovšem obvykle nedokáže.

Překryje to možná tak, že uzavře pojištění, nebo dá dar na charitu.

Ale v podstatě víme, že se tím riziko nepředvídané smrti nijak nezmenšilo.

Z hlediska pojišťovacích společností se přijímá poznatek, že s rostoucí dokonalostí aut jsou řidiči odvažnější, takže i když policie donutila skoro všechny, aby se poutali bezpečnostními pásy, majitelé silných strojů se začnou cítit nebezpečně až při značně vyšší rychlosti, než v předcházející generaci automobilů, a počet obětí neklesne.

Takže se prostě do výše pojistného zakalkuluje 1000 mrtvých.

Pojišťovna tedy v určitém ohledu plní náboženskou funkci. Uvažuje o 1000 obětech dopravních nehod jako o faktu, a pojištěným dává najevo, že v případě konkrétní pohromy jejich utrpení zmírní.

Podobně přemýšleli lidé, kteří ve starověku přivedli do chrámu obětního býka, nebo později věřící, kteří dali dar církvi. Otázku, zda přežijí, ponechali v Božích rukou.

Pro Boha je těch 1000 obětí ročně podobná jistota, jako pro pojišťovnu.

Tvrzení V kolektivech antecepčních subjektů existují instituce určené pro chvíle katastrofy

Zdůvodnění AA se špatně vyrovnává s katastrofami, a tak se obrací k nějaké instituci, aby jeho případný zánik vzala na svá bedra. Taková instituce by měla vykazovat rysy, jako:

- instituce je určena především pro pomoc těm postiženým, kteří ji dříve podporovali.
- instituce přečká mou případnou osobní katastrofu, a bude zde, aby pomohla, až já nebudu moci své problémy účinně řešit.
- instituce je důvěryhodná. Nezradí mne.

Jako výčet potvrzující existenci patřičné instituce patří náboženské organizace, záchranné sbory, pojišťovny, rodina, obec, stát, dobročinné spolky atd.

Je možné, že sem spadá i vyplavení velkého množství endorfinů při vážném zranění. Endorfiny zakryjí čistou hrůzu, kterou by jinak subjekt mohl prožít ze svých zranění či ztrát.

Soudě podle určité subjektivity jednotlivé včely, která rozlišuje vlastní a cizí, rozlišuje sebe a ostatní včely z úlu, umí jim předat zprávu, kde je bohatá snůška, lze soudit, že existuje. Ovšem pozorování včel ve chvíli katastrofy není snadno přístupné vědeckému pozorování.